

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д-р Зорница Димова Стоянова,*
Професионално направление Икономика, научна специалност Икономика и
управление (Аграрен и екологичен мениджмънт)
Университет за национално и световно стопанство

Относно: *конкурс за **доцент** по научно направление Икономика по инвестиции,*
инфраструктурно развитие на териториално и секторно равнище

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на секция „Регионална и секторна икономика“ към Институт за икономически изследвания при БАН съгласно Решение на НС на ИИИ при БАН № 7/12.07. 2023. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 366/18.07. 2023 на Директора на ИИИ при БАН.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат за длъжността доцент по обявения конкурс в ДВ бр. 44/19.05.2023 г. по научно направление 3.8. Икономика по инвестиции, инфраструктурно развитие на териториално и секторно равнище е гл. ас д-р Яна Кирилова.

Яна Кирилова завършва средно образование през 1993 г. в Гимназия с преподаване на чужди езици, гр. Плевен с профил английски език. През 1998 г. завършва висшето си образование в Университета за национално и световно стопанство като придобива степента магистър по специалността Международни икономически отношения. На базата на защитен дисертационен труд на тема „Общински инвестиции в България и източници на тяхното финансиране“, през 2002 г. придобива образователната и научна степен „Доктор“.

В своята работа гл. ас. Кирилова съвместява научноизследователска и консултантска дейност. От 2008 г. тя работи към Института за икономически изследвания при БАН и едновременно с това е старши консултант и ръководител на проекти към Кооперация „София Консултинг Груп“ и Клуб „Икономика 2000“.

Доказателство за богатия научноизследователски опит на гл. ас. Кирилова са представените в автобиографията ѝ 12 проекта, свързани с прехода към чиста енергия, водните стратегии за преход към климатично неутрално и устойчиво общество, финансовите инструменти за финансиране на инфраструктура в селските райони, водоползването, отпадъците и др. Доказателство за богатия експертен и консултантски опит на гл. ас. Кирилова са участията като консултант на индивидуален договор в следните проекти: консултант на НСОРБ Актив за разработване на бизнес планове на проекти за изграждане и модернизация на културна инфраструктура и опазване и консервация на културно-историческото наследство, консултант на Европейска инвестиционна банка по Проект „Техническа помощ за подобряване работата на услугите по управление на отпадъците и създаване на ефективна тарифа за управление на отпадъците в Столична община“, ключов финансов експерт към Фонд ФЛАГ ЕАД при реализацията на финансов инструмент JESSICA за България - Фонд за устойчиво градско развитие – София“, ключов финансов експерт в проект “Анализ на политиката и техническата инфраструктура в областта на управлението на отпадъците в Република България и предложения за разработване на Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г.

Кирилова владее английски език. Тя има над двадесет годишен опит в подготовката и изготвянето на проектни предложения и на управлението на проекти, което я изгражда като личност с отлични комуникационни умения, умения за работа в екип както на национално, така и на международно ниво.

3. Изпълнение на минималните изисквания и допълнителните изисквания на ИИИ при БАН

От представения от кандидата списък с включените за рецензиране публикации за съответствие с минималните национални изисквания за област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика е видно, че според Национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН за „доцент“, резултатите на кандидата гл. ас. д-р Яна Кирилова са общо 534, 17 точки (при изискуем минимум 450 т.), от които за: Група А – 50 (50), Група Б – няма (не се изисква), Група В – 100 (100), Група Г – 284,17 (230), Група Д – 100 (70), Група Е – няма (не се изисква). По

отношение на допълнителното изискване за заемане на академична длъжност „доцент“ : група показатели Г (публикации) задължително да включва поне 2 публикации в реферирани и индексирани издания в SCOPUS или WoS, гл. ас. д-р Яна Кирилова е представила за рецензиране три публикации, които са в списание, индексирани в SCOPUS.

Кандидатът гл. ас. д-р Яна Кирилова има общ резултат, който надхвърля с около 16 % изискуемият минимум.

Група от показатели	Съдържание	Доцент	Точки доц. д-р Яна Кирилова
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	230	284,17
Д	Сума от показателите от 11 до 13	70	100
Е	Сума от показателите от 14 до края	-	-
Общо		450	534,17

4. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Гл. ас д-р Яна Кирилова представя за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ общо 12 публикации, от които:

- ✓ един хабилитационен труд – монография;
- ✓ една публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд;
- ✓ една публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“;
- ✓ две статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus);
- ✓ четири статии и доклади публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове;
- ✓ една студия, публикувана в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus);
- ✓ две глави от колективни монографии.

От представените за рецензиране 12 публикации, 4 (30 %) са самостоятелни, а

останалите са в съавторство. Девет (75 %) от публикациите са на български език, а останалите 25 % са на английски език като са публикувани в списание, индексирано в Scopus. На тази база може да се направи извода, че в структурата на видовете публикации приблизително една трета са самостоятелни и една четвърт от общия брой публикации са на английски език.

Основните направления в представените за рецензиране публикации на гл. ас. д-р Яна Кирилова могат да бъдат определени, както следва: „Финансови инструменти и финансиране на инфраструктурни проекти“ – 10 публикации; „Развитие на ВиК сектора и финансиране на водни проекти“ – 4 публикации; „Регионално развитие“ – 5 публикации. По първото тематично направление са направени значими проучвания за финансовите инструменти като източник за финансиране на публични политики, ефектът на финансовия дисконтов фактор върху ключовите показатели, които са елементи на анализ разходи-ползи, прилаган при оценката на публични инвестиционни проекти. Интерес представляват групата публикации, посветени на развитието на ВиК сектора, където са изследвани актуални и значими въпроси, свързани с оценката на финансовия капацитет и потенциалния ресурс на ВиК операторите, с новите условия за достъп до финансиране по ОПОС 2014 - 2020 г., със социалната поносимост за населението на цените на ВиК услугите. Високо може да бъде оценена групата публикации, свързани с тематичното направление „Регионално развитие“. Те представят същността и развитието на финансовите инструменти за подкрепа на местното развитие в България, изпълнението на регионалната политика в България, равнището и тенденциите в развитието на регионите, различията в инвестиционния капацитет на териториалните единици.

Гл. ас. д-р Яна Кирилова е съавтор на монографията „Финансови инструменти за реализация на общински инвестиционни проекти“, която е представена като основен хабилитационен труд. Съгласно приложен разделителен протокол на автора се падат 119 стандартни страници, което отговаря на изискването за брой стандартни страници за монография. Тя е структурирана в четири основни части. В първата част са разгледани развитието на същността и съдържанието на финансовите инструменти в европейски и национален контекст. Втора част представя мястото на финансовите инструменти сред източниците на финансиране на общинските инвестиции в България. Положително може да бъде оценен направеният анализ на предимствата и недостатъците на финансовите

инструменти като източник на финансиране на общински инвестиции. В четвъртата част на разработката се представят бариерите и предизвикателствата пред използването на финансови инструменти за финансиране на общински инвестиции, като те са определени като ключови и допълнителни. На базата на анализите и оценките са направени значими за научната общност изводи и препоръки за оптимизиране на използването на финансовите инструменти като източник на финансиране на публични инвестиции.

Може да се направи изводът, че научната продукция на Яна Кирилова е по тематиката на конкурса и може да бъде високо оценена. Направената справка разкрива, че научната продукция на д-р Кирилова изпълнява минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" по направление Икономика по инвестиции, инфраструктурно развитие на териториално и секторно равнище, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН.

5. Оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приемам справката за приносите в научната продукция на кандидата гл. ас. д-р Яна Кирилова. В нея тя детайлно е представила основните теоретико-методологически и научно - приложни приноси, които се съдържат в представените за участие в конкурса разработки.

Теоретико - методологичните научни резултати, които имат характер на доразвитие, обогатяване и систематизиране на теоретични знания са: 1) разширени и доразвити са теоретичните възгледи, свързани с публичните финанси в контекста на общинските инвестиции и вида, разпределението и финансирането на предоставянето на публични блага; 2) изяснени и обогатени са теоретичните аспекти на регионалната политика, нейните цели, принципи, инструменти и органи за провеждането ѝ; 3) обогатени са вижданията за същността, съдържанието и развитието на финансовите инструменти в европейски и национален контекст; 4) систематизирани са същностните характеристики на общинските инвестиции и източниците за тяхното финансиране, както и подходите за оценка на кредитоспособността на общините.

Методическите приноси на гл. ас. Кирилова могат да бъдат обобщени в следния ред: 1) разработена е методика за анализ и оценка на общинските инвестиционни разходи

и инвестиционния капацитет на общините; 2) установени са методическите стъпки за изчисляване на показателя нетен оперативен остатък с данни, отчитани във формата на общинските бюджети в България; 3) предложена е иновативна методика за оценка на предимствата и недостатъците на източниците за финансиране на общинските инвестиции в България; 4) чрез интегрален показател за кредитен потенциал, адаптиран и приложен е методически подход за оценка на кредитоспособността на общините в България; 5) предложена и приложена е иновативна методическа рамка, съдържаща система от показатели за оценка на финансовото състояние на общините и ВиК операторите в България като чрез нея се получава информация за възможността за осигуряване на съфинансиране на инвестиционни проекти в сектор ВиК.

Научно-приложните приноси на гл. ас. Кирилова могат да се очертаят на базата на оригинални практико-приложно решения, които се съдържат в научната продукция на кандидата и практическото им приложение. Те могат да бъдат синтезирани както следва: 1) предложени са нови модели за финансиране на изграждането на ядрени електроцентрали, произтичащи от новите технически изисквания за сигурност на бъдещите електроцентрали; 2) на базата на предложените методики е направена оценка на кредитния потенциал на общините в България за периода 2007-2019 г. и оценка на финансовото състояние на общините и ВиК операторите в България; 3) Предложени са препоръки за продължаване прилагането на индикативния финансов дисконтов фактор на ЕК от програмен период 2014-2020 г. и през периода 2021 – 2027; 4) изведени са препоръки за по-пълно използване на финансовите инструменти като източник на финансиране на публични инвестиции.

6. Цитирания

Общият брой на цитиранията е 15, като от тях:

- ✓ Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 1 брой;
- ✓ Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 3 броя;
- ✓ Цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране – 11 броя.

Представените от кандидата брой точки за цитируемост – 100 точки надвишават с над 40 % минималните изисквания за заемане на академичната длъжност доцент (70 точки за група от показатели Д).

Справката за цитиране на публикациите на гл. ас. д-р Яна Кирилова в публикации на периодични издания и в сборници от конференции, както и справката за цитиране в книги дава основание да се направи заключението, че научните интереси на гл. ас. д-р Кирилова са обект на интерес от страна на специалисти, работещи по темите свързани с развитието на инфраструктурата, социално-икономическите и териториални различия на на общините в България и др.

7. Основни критични бележки и препоръки към кандидата

Препоръката ми към гл. ас. Яна Кирилова е да продължи да развива изследователския си потенциал и да обогатява научната си продукция, като разшири публикационната си дейност и разпространява научните си достижения в утвърдени световно известни издания, индексирани в бази данни като Scopus и Web of Science.

8. Заключение

Въз основа на оценката на научната продукция, представените компетенции на кандидата, научните и научно-приложните приноси считам, че гл. ас. д-р Яна Кирилова отговаря напълно на изискванията за заемане на научната длъжност „доцент“, поставени в ЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН. Кандидатът гл. ас. д-р Яна Кирилова отговаря на законовите изисквания и надхвърля минималните наукометрични критерии на ИИИ при БАН за заемане на академичната длъжност „доцент“, научната продукция е по научния профил на конкурса и е с висока научна стойност.

В заключение, на основание представените факти и доказателства, свързани с научно-изследователската работа и постигнатите резултати, оценявам положително цялостната дейност на гл. ас. д-р Яна Кирилова и изразявам своята положителна оценка. Предлагам на Научното жури да гласува положително гл. ас. д-р Яна Кирилова да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научно направление Икономика по инвестиции, инфраструктурно развитие на териториално и секторно равнище.

09.09.2023 / София

Изготвил рецензия:

/проф. д-р Зорница Стоянова/